

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400113222**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Министерството на околната среда и водите
за 2022 г.

София, 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	7
Коригирани неправилни отчитания.....	7
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	9
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МФ	Министерство на финансите
БД	Басейнова дирекция
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“

**ДО
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
49-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н ЮЛИЯН ПОПОВ
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на околната среда и водите, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2022 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Министерството на околната среда и водите към 31 декември 2022 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на околната среда и водите в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2023 г. и в изпълнение на Заповеди №№ ОД-04-01-132 от 28.11.2022 г., ОД-04-01-070 от 29.05.2023 г. и ОД-04-01-091 от 01.06.2023 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане,

което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Всички констатирани неправилни отчитания са коригирани.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. През 2021 г., в Басейновите дирекции (БД) – второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) към Министерството на околната среда и водите (МОСВ), не са начислени провизии за публични държавни вземания по дебита на сметка 6711 „Разходи за провизии на публични държавни и общински вземания“ в кореспонденция със сметка 4911 „Провизии за публични държавни и общински вземания“, общо в размер на 1 289 192 лв., в т.ч. лихви, в размер на 2 476 590 лв., върху вземания от такси и административни глоби, признати по сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ и начислени в повече провизии върху главници, в размер на 1 187 398 лв., признати по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“.¹

През 2022 г. неправилните отчитания са коригирани, като са приложени указанията на МФ, дадени с т. 8.9 от писмо ДДС № 20 от 2004 г., относно отразяване на грешки, произтичащи от неотчетени пасиви или отчетени несъществуващи пасиви, чрез сметки 6997 „Увеличение на пасиви (приходно-разходни позиции) от други събития“ (2 476 590 лв.)² и 7997 „Намаление на пасиви (приходно-разходни позиции) от други събития“ (1 187 398 лв.)³ на сметкоплана на бюджетните организации.

Неправилните отчитания са установени при извършения финансов одит на ГФО на МОСВ за 2021 г. и са коригирани към 31.12.2022 г.

Не са спазени указанията на т. 36.2 от писмо на Дирекция „Държавно Съкровище“ (ДДС) №20 на Министерство на финансите (МФ) от 2004 г.

¹ Од № 01

² В т.ч. за БД Пловдив - 1 094 009 лв., за БД Плевен - 996 547 лв., за БД Варна - 261 023 лв. и за БД Благоевград - 125 011 лв.

³ В т.ч. за БД Пловдив – 1 021 326 лв., за БД Плевен – 11 374 лв., за БД Варна – 77 431 лв. и за БД Благоевград – 77 267 лв.

Не е спазен принципът на начисляването, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството, за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

2. При извършения финансов одит на ГФО на МОСВ за 2021 г. е установено, че възприетият подход на провизиране за несъбираемост на възникнали вземания, утвърден в Счетоводната политика на МОСВ, прилагана през 2021 г., не включва определяне на индивидуална или обща провизия като цяло за група вземания, или едновременното им прилагане при условие, че се следват последователно и систематично спрямо съответните вземания.

За одитирания период (2021 г.) са начислени провизии за несъбраните вземания (основно дължими такси за водовземане и ползване на водните обекти, определени по реда на Закона за водите), признати като просрочени, като за тях е приложена на практика обща провизия, но тя не е обвързана с извършен анализ на база исторически данни за събираемостта им за предходни години, с цел извеждане на тенденция и обвързването им със спецификата на нормативни регулации, относими за тях.⁴

Несъответствието е установено при извършения финансов одит на ГФО на МОСВ за 2021 г. и е коригирано към 31.12.2022 г.

В чл. 188 от Счетоводната политика на МОСВ и ВРБ, утвърдена със Заповед №РД-1021 от 01.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите, са актуализирани и регламентирани правилата за провизиране, които се прилагат през 2022 г., свързани с:

- определяне на индивидуална или обща провизия като цяло за група вземания, или едновременното им прилагане при условие, че се следват последователно и систематично спрямо съответните вземания;
- начисляването на провизия е обвързано с извършване на анализ на база исторически данни за събираемостта им за предходни години.

Не са спазени указанията на т. 36.2 във връзка т. 61 от писмо ДДС № 20 на МФ от 2004 г., относно разработване и прилагане на унифицирана счетоводна политика в рамките на МОСВ.

3. В Националния институт по метеорология и хидрология – ВРБ на МОСВ, при извършена реорганизация са прехвърлени активи по балансова стойност,⁵ която е под определения със СчП на МОСВ праг на същественост, на обща стойност 213 841 лв. Същите неправилно са прекласифицирани от нефинансови дълготрайни активи в активи в употреба, изписани като разход по задбалансова сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“. За прекласифицирането на активите са съставени счетоводни записвания по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в кореспонденция със сметки от група 20 „Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи“. Вследствие на неправилните отчитания е допуснато да не бъдат начислени амортизации за периода от месец април до месец септември 2022 г. на прекласифицираните активи, в общ размер на 39 948 лв.⁶

⁴ ОД № 01

⁵ сгради, компютри и хардуерно оборудване, машини, съоръжения и оборудване, леки автомобили, транспортни средства и стопански инвентар

⁶ ОД № 02

Неправилното отчитане е установено при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МОСВ към 30.09.2022 г. и е коригирано към 31.12.2022 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 22 от писмо ДДС № 5 от 2016 г., относно изискването прехвърлени нефинансови дълготрайни активи да се амортизират в съответствие със счетоводната политика на предприятието.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В подкрепа на констатациите са събрани 2 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 422 от 20.09.2023 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерството на околната среда и водите и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД № ТК 2.16-1 за процедури по същество (тестове на детайлите) на предприетите действия и коригиране на неправилни отчитания, установени при финансов одит на годишния финансов отчет (ГФО) на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) за 2021 г.	27
02	РД № ТК 2.16-6 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на салдата и оборотите по счетоводни сметки 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“, 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ и 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в отчетна група "Бюджет", 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“ и 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ в отчетна група СЕС, 7615 „Прехвърлени финансови активи (финансиращи позиции) от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление"“ и 7617 „Прехвърлени пасиви (приходно-разходни позиции) от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление"“ в отчетна група ДСД, спрямо предходен отчетен период към 30.09.2022 г. в Министерство на околната среда и водите	210